

ΕΝΟΤΗΤΑ 18

Από την άφιξη του Όθωνα (1833) έως την 3η

Σεπτεμβρίου 1843

Επέμβαση Μεγάλων Δυνάμεων

Η εκλογή και η άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα **Αίτια:** Ο **1)εμφύλιος πόλεμος** που ξέσπασε στην Ελλάδα μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια έκανε **τις Δυνάμεις να επέμβουν στα ελληνικά πράγματα, 2)για να αποτρέψουν τη δημιουργία μιας εστίας αναταραχής στη νοτιοανατολική Μεσόγειο, εξέλιξη που θα έβλαπτε τα συμφέροντά τους.** **Συνέπειες:** Όρισαν, λοιπόν, **1)βασιλιά της Ελλάδας τον Όθωνα, τον 17χρονο γιο του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Α'** (συνθήκη του Λονδίνου, 1832). **2)Το πολίτευμα** ορίστηκε να είναι **απόλυτη μοναρχία**. Επιπλέον, οι Δυνάμεις **3)έδωσαν στην Ελλάδα 20.000.000 φράγκα ως πρώτη δόση ενός δανείου που θα έφτανε συνολικά τα 60.000.000 φράγκα.**

Αντιβασιλεία

Η περίοδος της **Αντιβασιλείας (1833-1835)** Επειδή ο Όθωνας ήταν ανήλικος, συμφωνήθηκε ότι την εξουσία θα ασκούσε, μέχρι την ενηλικίωσή του (1835), η **Αντιβασιλεία, [μια επιτροπή από Βαυαρούς αξιωματούχους διορισμένους από τον πατέρα του Όθωνα.]** Τα τρία κύρια μέλη της ήταν ο **Αρμανσπεργκ, πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών, ο Μάουερ,** αρμόδιος για **την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη και την εκκλησία,** και ο **Χάιντεκ,** υπεύθυνος για τις **ένοπλες δυνάμεις.** Η Αντιβασιλεία θέλησε να οικοδομήσει ένα σύγχρονο, κατά τα δυτικά πρότυπα, εθνικό κράτος. Οι επιδιώξεις της συνοψίζονταν στο τρίπτυχο: **εθνική ανεξαρτησία, βασιλική απολυταρχία και συγκεντρωτικό σύστημα διακυβέρνησης.**

Διοίκηση

Η διοίκηση του κράτους ήταν **συγκεντρωτική.** Η Ελλάδα διαιρέθηκε σε **10 νομούς,** ενώ η πρωτεύουσα μεταφέρθηκε το **1834** από το Ναύπλιο στην **Αθήνα,**

κίνηση που σκοπό είχε να τονίσει ότι το νέο κράτος ήταν κληρονόμος της αρχαίας Ελλάδας.

Στρατός

Ο στρατός βασίστηκε, αρχικά, στους περίπου **3.500 Βαυαρούς στρατιωτικούς** που είχαν έρθει μαζί με τον Όθωνα στην Ελλάδα. Οι Έλληνες αγωνιστές που δεν έγιναν δεκτοί στις ένοπλες δυνάμεις του κράτους έμειναν χωρίς κανέναν πόρο ζωής, με αποτέλεσμα τη μεγάλη δυσaréσκείά τους. Αρκετοί από αυτούς στράφηκαν στη ληστεία.

Δικαιοσύνη

Η δικαιοσύνη αναδιοργανώθηκε, ιδρύθηκαν **δικαστήρια** και συντάχθηκαν νέοι **νόμοι**.

Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση αναμορφώθηκε, επίσης. Η **1)πρωτοβάθμια** εκπαίδευση παρέχόταν στα επταετούς διάρκειας αλληλοδιδασκικά **Δημοτικά** σχολεία. Η **2)δευτεροβάθμια** εκπαίδευση προσφερόταν στα τριτάξια **Ελληνικά** σχολεία, που βρίσκονταν στις πρωτεύουσες των επαρχιών, και στα **3)τετρατάξια **Γυμνάσια**, που υπήρχαν στις πρωτεύουσες των νομών. Επίσης, **4)ιδρύθηκε, το 1837, **Πανεπιστήμιο στην Αθήνα**. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και το **5)Πολυτεχνικό Σχολείο, πρόδρομος του σημερινού Πολυτεχνείου**. Ωστόσο, η εκπαίδευση των κοριτσιών παρέμεινε παραμελημένη.****

Εκκλησία

Η ελληνική εκκλησία ορίστηκε **1) αυτοκέφαλη**, δηλαδή χωρίστηκε διοικητικά από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, απόφαση που υπαγορεύθηκε από το ότι το τελευταίο βρισκόταν σε οθωμανικό έδαφος, υπό την άμεση επιρροή του σουλτάνου. Επίσης, διατάχθηκε το **2)κλείσιμο των μοναστηριών που είχαν μικρό αριθμό μοναχών**.

Στάση Ελλήνων

Η στάση των Ελλήνων απέναντι στην Αντιβασιλεία ήταν αρχικά δύσπιστη και στη συνέχεια απροκάλυπτα εχθρική. Αναπτύχθηκαν, μάλιστα, συνωμοτικές κινήσεις με σκοπό την ανατροπή της Αντιβασιλείας, ενώ δεν έλειψαν και ανοιχτές εξεγέρσεις (Μεσσηνία, 1834).

Απόλυτη Μοναρχία Όθωνα

Η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα (**1835-1843**) Μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης από τον Όθωνα (Μάιος 1835), η κατάσταση δεν

άλλαξε. Ο βασιλιάς προσπάθησε, όπως και η Αντιβασιλεία πριν απ' αυτόν, να περιορίσει την επιρροή των κομμάτων ενισχύοντας κατά περιόδους ένα από αυτά και περιθωριοποιώντας τα άλλα. Ωστόσο, η πολιτική αυτή συνάντησε έντονες αντιδράσεις που εκφράστηκαν αρχικά με εξεγέρσεις τοπικού χαρακτήρα (Υδρα, Μεσσηνία).

Η παραχώρηση Συντάγματος

Η 3η Σεπτεμβρίου 1843 Παράλληλα, η οικονομική κατάσταση των αγροτών χειροτέρευε και στην ύπαιθρο αναπτυσσόταν η ληστεία. Επιπλέον, η Ελλάδα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα δάνειά της, με αποτέλεσμα οι Δυνάμεις να επιβάλουν οικονομικό έλεγχο στη χώρα και περικοπή των κρατικών δαπανών. Οι στρατιωτικοί, από τα πρώτα θύματα των περικοπών, στράφηκαν εναντίον του Όθωνα. Η γενική αναταραχή οδήγησε σε έντονη πολιτική κινητοποίηση με πρωτεργάτες τους **A. Μαυροκορδάτο, Ι. Κωλέττη, Α. Μεταξά και Α. Λόντο**, δηλαδή πολιτικούς όλων των κομμάτων. Κοινή ήταν η πεποίθηση ότι η παραχώρηση συντάγματος θα απάλλαζε τη χώρα από τους Βαυαρούς και θα την ανακούφιζε από την οικονομική και κοινωνική κρίση.

Χρονικό

Έτσι, τη νύχτα της 2ης προς την 3η Σεπτεμβρίου 1843 δυνάμεις της φρουράς της Αθήνας και πολλοί πολίτες με επικεφαλής τον **συνταγματάρχη Δημήτριο Καλλέργη και τον αγωνιστή του '21 Μακρυγιάννη** συγκεντρώθηκαν έξω από τα ανάκτορα (σημερινή Βουλή) και απαίτησαν από τον Όθωνα να παραχωρήσει σύνταγμα (σε ανάμνηση των γεγονότων ο χώρος ονομάστηκε αργότερα πλατεία Συντάγματος). Ο βασιλιάς, αν και αρχικά αρνήθηκε, υποχρεώθηκε τελικά να προκηρύξει εκλογές για Εθνοσυνέλευση, που θα ψήφιζε σύνταγμα. Έτσι, τελείωσε η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας του Όθωνα.

*Χ. Μάρτενς, Η νύχτα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843
Ο Καλλέργης έφιππος στο κέντρο· στο παράθυρο διακρίνεται ο Όθωνας*

Αίτια:

Η κατάσταση δεν άλλαξε

Ο βασιλιάς προσπάθησε να περιορίσει την επιρροή των κομμάτων ενισχύοντας κατά περιόδους ένα από αυτά και περιθωριοποιώντας τα άλλα.

Αντιδράσεις (Ύδρα, Μεσσηνία).

Η οικονομική κατάσταση των αγροτών χειροτέρευε και στην ύπαιθρο αναπτυσσόταν η ληστεία.

Η Ελλάδα αδυνατούσε να εξοφλήσει τα δάνειά της.

Οι Δυνάμεις επέβαλαν οικονομικό έλεγχο και περικοπή των κρατικών δαπανών.

Οι στρατιωτικοί, από τα πρώτα θύματα των περικοπών, στράφηκαν εναντίον του Όθωνα.

Η γενική αναταραχή οδήγησε σε έντονη πολιτική κινητοποίηση.

Δίκη του Κολοκοτρώνη, 1834

Πριν την άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα οι **Μαυροκορδάτος και Κωλέττης** θεωρώντας τον Κολοκοτρώνη ως εμπόδιο στα σχέδια τους για την κάλυψη των θέσεων εξουσίας τον συκοφαντούσαν και έστειλαν επιστολή στο Μόναχο ότι ετοιμάζει στρατεύμα προκειμένου να μην επιτρέψει στον Όθωνα να πατήσει στην Ελλάδα. Όταν το αντιλήφθηκε αυτό ο Κολοκοτρώνης έβαλε την στολή και την περικεφαλαία του και πήγε στο Ναύπλιο να υποδεχτεί τον Όθωνα και να υποβάλει τα σέβη του. Ύστερα έφυγε σε ένα αγρόκτημα που είχε έξω από την πόλη όπως ο ίδιος γράφει:

«Όσον ημπόρεσα έκαμα το χρέος μου. Είδα την πατρίδα μου ελεύθερη, είδα εκείνο όπου ποθούσα και εγώ και ο πατέρας μου και ο πάππος μου και όλη η γενιά μου καθώς και όλοι οι Έλληνες. Και έτσι απεφάσισα να πάω εις ένα περιβόλι, όπου είχα

έξω από τ' Ανάπλι. Επήγα, εκάθησα και απερνούσα τον καιρό μου καλλιεργώντας. Και ευχαριστούμην να βλέπω να προοδεύουν τα μικρά δένδρα που εφύτευα».

Κατά την απολογία του όταν ερωτάται τι επάγγελμα κάνει αυτός απαντά:

«Στρατιωτικός. Κρατάω 49 χρόνους στο χέρι το σουλντάδο (σ.σ.: ντουφέκι) και πολεμώ για την πατρίδα. Πολεμούσα νύχτα-μέρα για την πατρίδα. Πείνασα, δίψασα, δεν κοιμήθηκα μια ζωή. Είδα τους συγγενείς μου να πεθαίνουν, τ' αδέρφια μου να τυραννιούνται και τα παιδιά μου να ξεψυχάνε μπροστά μου. Μα δεν δείλιασα. Πίστευα πως ο Θεός είχε βάλει την υπογραφή του για τη λευτεριά μας και πως δεν θα την έπαιρνε πίσω».

Ενώ σχετικά με τις κατηγορίες τις αρνείται όλες και λέει χαρακτηριστικά:

«Ύστερα από τον φόνο του κυβερνήτη η πατρίδα ήτανε χωρισμένη στα δύο. Εγώ έκαμα ό,τι μπορούσα για να σταματήσει ο εμφύλιος σπαραγμός. Όταν έμαθα την εκλογή του βασιλιά, του έστειλα, μαζί με τους φίλους μου, μια αναφορά φανερώνοντας την αφοσίωσή μας. Όταν ήρθε στ' Ανάπλι, σκόρπισα τους ανθρώπους μου και εγώ τράβηξα στο περιβόλι μου να ησυχάσω».

Εισαγγελέας της έδρας ήταν ο Σκωτσέζος φιλέλληνας **Εδουάρδο Μείσον** ο οποίος όπως αναφέρει ο Γερμανός ιστορικός Καρλ Μέντελσον-Μπαρτόλντι, ήταν «εμπαθής πολέμιος της ρωσικής μερίδος» και «είχε υπερασπιστεί με πάθος τον φονιά του Καποδίστρια, **Γεώργιο Μαυρομιχάλη**». Από τα πέντε μέλη της έδρας **οι Δημήτριος Σούτσος , Δημήτρης Βούλγαρης και Φωκάς Φραγκούλης** είχαν πεισθεί για την **καταδίκη του Κολοκοτρώνη και του Πλαπούτα** ενώ **οι Αθανάσιος-Αναστάσιος Πολυζωίδης** ο οποίος ήταν και πρόεδρος της δίκης και **Γεώργιος Τεοτσέτης** τον θεωρούσαν αθώο. Ο Πολυζωίδης κατά την σύσκεψη των δικαστών λέει στους άλλους τρεις «*Θεωρώ την απόφασή σας εντελώς άδικη. Δεν στηρίζεται σε αποδείξεις, αλλά σε ψευδέστατη βάση και αποτελεί προσβολή και αυτού του ιερού ονόματος της αλήθειας*». Οι τρεις δικαστές δεν άλλαξαν γνώμη και τον κάλεσαν να υπογράψει την καταδίκη. Αφού αυτός αρνήθηκε ο υπουργός Δικαιοσύνης που ήταν παρών διέταξε τους χωροφύλακες να τον αρπάξουν και να τον ανεβάσουν στην έδρα. Ακόμα και εκεί αρνείται να αναγνώσει την καταδίκη και τότε ο υπουργός την δίνει να την διαβάσει ο γραμματέας. Η καταδίκη είχε υπερψηφιστεί με 3 ψήφους υπέρ και 2 κατά. Στο άκουσμα της καταδίκης σε θάνατο τόσο του Κολοκοτρώνη όσο και του Πλαπούτα ο Κολοκοτρώνης θα συνεχίσει να παίζει με το κομπολόι του και κάνει τον σταυρό του και λέει «*Κύριε ελέησον. Μνήσθητί μου, Κύριε, όταν έλθης εν τη βασιλεία σου*». Ύστερα έβγαλε καπνό από την ταμπακίερα του και κάπνισε. Ωστόσο λόγω της αναταραχής που προκλήθηκε λόγω της απόφασης σε όλο το Ναύπλιο η ποινή τρεις μέρες μετά την δίκη άλλαξε σε 20 χρόνια φυλάκισης. Με την ενηλικίωση του

Όθωνα όμως το 1835 ο βασιλιάς υπογράφει την αποφυλάκιση τόσο του Κολοκοτρώνη όσο και των άλλων αγωνιστών.

Έχετε μήπως ακουστά κάποιον **Εδουάρδο Μείσον**; Σίγουρα όχι, ξέρετε όμως τα ονόματα του **Αναστάσιου Πολυζωΐδη** και του **Γεώργιου Τερτσέτη**. Ήταν οι δύο από τους πέντε δικαστές που αρνήθηκαν να υπογράψουν την θανατική καταδίκη του **Θεόδωρου Κολοκοτρώνη**, σε κείνη την απερίγραπτη δίκη παρωδία που έγινε στο παλιό τζαμί του Ναυπλίου επί Όθωνα το 1834. Ο **Γέρος του Μοριά** και ο **στρατηγός Πλαπούτας** καταδικάστηκαν τότε σε θάνατο για εσχάτη προδοσία, παρά την σφοδρή αντίδραση των δυο εντίμων δικαστών, οι οποίοι σύρθηκαν με το ζόρι, δαρμένοι και με σχισμένα ρούχα στην αίθουσα για να διαβαστεί η φρικτή καταδίκη που είχαν υπογράψει οι άλλοι τρεις.

Ο Εδουάρδος Μείσον ήταν ο Επίτροπος Επικρατείας σε κείνη την ντροπιαστική δίκη, δηλαδή ο εισαγγελέας. Αυτός ήταν το μακρύ χέρι του Βαβαρού αντιβασιλέα **Μάουρερ**, επιτρόπου του ανήλικου ακόμα Όθωνα, ο οποίος ήθελε σώνει και καλά την εξόντωση του Κολοκοτρώνη, επειδή τον θεωρούσε επικίνδυνο για το καθεστώς λόγω των φιλωρωσικών του απόψεων.

Πηγή: <https://www.newsit.gr/mia-stagona-istoria/o-skotsezos-eisaggeleas-stin-diki-tou-kolokotroni-5/2803428/>

Ο **Δημήτρης (Δημητράκης) Πλαπούτας** (ή Κολλιόπουλος) (Παλούμπα, 15 Μαΐου 1786 - Παλούμπα, 27 Ιουλίου 1864) ήταν Έλληνας στρατηγός, βουλευτής Καρύταινας (1844-1847), γεροσιαστής (1847-1862), επίτιμος υπασπιστής του

βασιλιά Όθωνα, Διοικητής της 12ης Τετραρχίας Αρκαδίας της Βασιλικής Φάλαγας του Όθωνα, και αγωνιστής της ελληνικής επανάστασης. Ήταν επικεφαλής του αγώνα στην Αρκαδία μαζί με τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη.

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%AE%CF%84%CF%81%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%BB%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%B1%CF%82